

Preek over Genesis 8:20-22 en 9:8-17

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 24:1,2,3

De Tien Woorden

Zingen: Ps. 119:34,35

Gebed

Schriftlezing: Genesis 8:13 – 9:17

Zingen: Gez. 2:1,2,3,4,5

Tekst: Genesis 8:20-22 en 9:8-17

Preek

Zingen: In zeven kleuren rijst omhoog (melodie Lb. 281)

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 89:1,5,6,7

Zegen

Gehouden te: Baflo, 13-09-15 (9.30 u.)

Preek

Thema: God de HEER is trouw aan zijn mensen en zijn aarde.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Trouw

Als thema voor de huisbezoeken in dit seizoen heeft de kerkenraad gekozen: Trouw. Dat is een breed thema. Het heeft veel kanten en aspecten. Om ervoor te zorgen dat dit thema niet alleen iets is voor de huisbezoeken, maar ook breder gaat leven in de gemeente, willen we verspreid over het seizoen meerdere aspecten van 'Trouw' belichten en aan de orde stellen.

Ik verwijs even naar de introductie, die zopas gegeven is. Het is goed om in de gemeente in gesprek te raken en in gesprek te blijven over dit thema.

Trouw. Dat is echt een relatiebegrip, zeggen we vandaag de dag. Trouw krijgt gestalte in allerlei relaties tussen mensen. In vriendschappen; in huwelijken; in de relatie van ouders en kinderen. Tussen broeders en zusters in de kerk. Maar ook gewoon in relaties met mensen, die op je weg komen en waar je op de een of andere manier contact of verbinding mee krijgt. Vluchtelingen?

Trouw speelt misschien nog meer in de relatie van mensen met God. Liever: tussen God en mensen. Want het begint altijd aan Gods kant.

Bij trouw komt mij het begrip 'verbondenheid' in gedachten. Verbondenheid van lange duur en die het uithoudt. Bijbels gezien hebben we het dan over 'verbond'.

Verbond, dat is verbinding tussen God en mensen. Op initiatief van God de HEER.

Een ander kenmerk van trouw is, dat zij ingaat op het moment van de afspraak. Du moment als de partners hun belofte uitspreken en hun verbond sluiten. Dan treedt de trouw in werking. Wat van de partijen, die zich aan elkaar verbinden, inzet en energie vraagt. Je verplicht je aan elkaar. Je verplicht je wederzijds je aan je belofte te houden.

Bij de HEER begint de trouw zelfs al voordat hij zijn belofte heeft uitgesproken en bekend gemaakt. Want God is trouw zondermeer. Dat is, menselijkerwijs gesproken, zijn aard. God kan zichzelf niet verloochenen. Hij kan zichzelf niet ontrouw zijn.

Dat ontdekken we direct na de zondvloed op die nieuwe (= vernieuwde) aarde.

Laten we luisteren.

Ik heb de preek dit thema meegegeven:

God de HEER is trouw aan zijn mensen en zijn aarde.

- a. Hij bedenkt het.
- b. Hij zegt het.
- c. Hij laat het zien.

Die aspecten komen in het vervolg van de preek aan de orde.

2. Hij bedenkt het

We beginnen dus bij de trouw van God. We beginnen bij het begin. In dit geval het nieuwe begin van God met de mensheid en met heel de aarde. Na de zondvloed. De Bijbel noemt zelf een bepaalde datum. 01-01-601 van Noachs leven.

"In het zeshonderdeerste jaar van Noachs leven, op de eerste dag van de eerste maand, was het water van de aarde verdwenen. Noach maakte het dak van de ark open en keek rond - de aarde was drooggevallen." (Gen. 8:13)

"Deze datum is wellicht gebruikt om aan te geven dat er een nieuw tijdperk aanbreekt in de geschiedenis van de mensheid." ¹

Het duurt dan nog een paar weken voordat Noach van boord kan en voet aan wal kan zetten. Maar dit is het begin. Noach kan weer naar buiten met de zijnen en met de dieren. De ark was een grote kist. Een drijvende doods-kist, die voor Noach en de zijnen als reddingsboot fungeerde. Zo had de HEER het beschikt.

Het begin van een nieuw tijdperk dus. Een nieuw begin maakt God. Want Hij is de Schepper van hemel en aarde; van de mensen en de dieren. Hij is de Eigenaar van de aarde. Naar Psalm 24:1.

*"De aarde is met al wat leeft,
met al wat zij aan schatten heeft,
het wettig eigendom des HEREN."*

God is de initiatiefnemer van alles. En Hij is de actor, dat is de handelende persoon, in alle dingen. Kijk maar naar de geschiedenis van Noach, de ark en de zondvloed. God geeft de opdracht om de ark te bouwen. Hij sluit de deur als iedereen in de ark is gestapt. God laat het water komen en Hij laat de aarde weer droog worden. De HEER geeft Noach de gelegenheid en het verlov om weer naar buiten te gaan den de aarde te betreden.

Steeds liggen het initiatief en de actie bij God de HEER.

Tegelijk reageert de HEER op de mensen en op wat zij doen. Hij reageert op de goddeloosheid van de mensen, komt met het oordeel en zet heel de aarde onder water, waarbij alles en iedereen, die niet in de ark is verdrinkt.

Maar de HEER reageert ook op het spontane dankoffer dat Noach en zijn gezin brengen, nadat ze weer vaste grond onder de voeten gekregen hebben.

"De geur van de offers behaagde de HEER..." (Gen. 8:21)

De HEER vindt het gewoon fijn wat Noach doet. Hij geniet ervan en wordt er blij van. En dan gunt God ons een kijkje in zijn overwegingen. Hij deelt zijn gedachten met ons, met de mensen.

"Hij zei bij zichzelf..." Dat is: *"Hij dacht..."*

Wat heeft de HEER dan gedacht of bedacht? Ik zal proberen het met eigen woorden te zeggen.

¹ Studiebijbel In Perspectief, aantekening bij Genesis 8:13.

Eerst bedenkt en constateert de HEER: De mens is met alles wat hij uitdenkt slecht vanaf het begin, vanaf zijn jeugd. Dat is door de straf van God en door de zondvloed niet veranderd. Ver voor de zondvloed heeft God dat ook al geconstateerd, lezen we in Genesis 6:5 vv.

"De HEER zag dat alle mensen op aarde slecht waren: alles wat ze uitdachten was steeds even slecht. Hij kreeg er spijt van dat hij mensen had gemaakt en voelde zich diep gekwetst."

Een aansluitende gedachten van God is, oneerbiedig gezegd: 'De mens is slecht. Dan kan ik dus elke dag wel opnieuw de aarde onder water zetten en de mensen vernietigen.

Maar dat wil ik niet. Want het is mijn aarde. Het is mijn schepping. Het zijn mijn mensen, ondanks alles.' En God bedenkt:

"Nooit weer zal ik de aarde vervloeken vanwege de mens, want alles wat de mens uitdenkt, van zijn jeugd af aan, is nu eenmaal slecht. Nooit weer zal ik alles wat leeft doden, zoals ik nu heb gedaan."

Heeft God spijt van zijn oordeel? Heeft Hij spijt van de zondvloed? Nee, dat kun je niet zeggen. Wel: Hij is trouw aan zichzelf, aan zijn woord, aan zijn schepping. Daarom is Gods gedachte: Het leven op aarde kan altijd doorgaan. De afwisseling van de seizoenen en tijden zal niet ophouden. God houdt dat continue proces in gang volgens de wetten die hijzelf gecreëerd en vastgesteld heeft.

God wil ervoor zorgen dat de voorwaarden voor het voortbestaan van de mensheid intact blijven.

"Voortaan zal er altijd een tijd zijn om te zaaien en een tijd om te maaien. Er zal altijd kou zijn en hitte, zomer en winter, dag en nacht. Nooit houdt dat op, zo lang de aarde bestaat." (Gen. 8:22, BGT)

Die gedachten deelt God met ons. En het zijn geen gedachtenspinsels uit een ver verleden. De HEER denkt nog steeds zo. En Hij handelt daarnaar. Hij is trouw. We kunnen het elke dag weer zien.

3. Hij zegt het

Wat God denkt, dat zegt Hij ook. Niet altijd, maar hier bij Noach in elk geval wel. Net als bij de schepping zelf: "Laat ons mensen maken naar ons beeld..." Dat doet Hij dan ook. We lezen hier:

"Verder zei God tegen Noach en zijn zonen: 'Nu ga ik een belofte doen aan jullie en aan de mensen die na jullie leven. Ik doe die belofte ook aan alle dieren op aarde, aan de wilde en de tamme dieren, aan de vogels en aan alle dieren die uit de boot gekomen zijn.'" (Gen. 9:8-10, BGT)

God spreekt en wat hij zegt geldt voor heel het nageslacht van Noach. Alle mensen dus die na Noach zullen leven. Dat is inclusief ons en alle mensen die vandaag op aarde leven. En ook de mensen die na ons zullen leven.

Ongelooflijk breed en verstrekkend is deze belofte van God. Het geldt de volle breedte van de aarde en de volle lengte van de geschiedenis, waaraan God een nieuw begin gemaakt heeft na de zondvloed.

Wat houdt die belofte van God dan in?

"Ik beloof dat ik de mensen en de dieren nooit meer zal doden door een grote overstroming. Er zal nooit meer een overstroming komen die de hele aarde verwoest."
(Gen. 9:11, BGT)

Dat is dezelfde belofte als wat we lezen van Gods gedachten in hoofdstuk 8:21 en 22. God zal nooit meer een allesvernietigende watervloed over de aarde laten komen. Nooit meer, zolang de aarde bestaat. Dat is eigenlijk: tot in eeuwigheid niet. Deze belofte van God is de basisvoorwaarde voor de continuïteit van het leven van mens en dier.

Let wel, God zegt hier niet dat nooit ergens meer een watervloed of een overstroming zal komen, die de nodige slachtoffers eist. Het is geen belofte van een rampenloze aarde en wereld. Was het maar waar, denk je. Maar we weten wel beter. Lees de krant. Zie de beelden van alle rampen en oorlogen en de gevolgen daarvan. Alle vluchtelingen bijvoorbeeld. Het drukt ons met de neus op de feiten.

"... alles wat de mens uitdenkt, van zijn jeugd af aan, is nu eenmaal slecht."

Maar een ramp zo groot als de zondvloed komt er nooit meer. Dat belooft God zelf. Geruststellende gedachte.

Het verbond dat God sluit met Noach, zijn zonen, met alle mensen die na hen leven en met alle levende wezens, is het eerste verbond, dat in de Bijbel gesloten wordt en als zodanig benoemd.

Dit verbond is daarmee de bodem onder alle latere verbonden die de HEER creëert en sluit.

Ik noem het verbond met Abraham en zijn nakomelingen. (*"Ik zal jullie God zijn."*)

Het verbond met Israël bij de Sinäi. (*"Ik ben die Ik ben. Ik zal er zijn."*) Het verbond

met David en zijn nageslacht. (*"Er zal altijd een van jouw nakomelingen op de troon zitten. Tot op de troon in de hemel aan toe: koning Jezus."*) En ga zo maar door...

Zonder dit verbond met Noach kunnen al die andere verbonden niet bestaan en tot stand gebracht worden.

God de HEER verbindt zich aan zijn mensen een aan zijn aarde met deze belofte. En zijn trouw begint stante pede, op dat zelfde moment.

De HEER neemt zijn afspraak met Noach en met alle levende wezens heel serieus.

Het is voor hem geen woordenspelletje of zo. Hij steekt er, bij wijze van spreken, zijn hand voor in het vuur. Of Hij steekt zijn hand met twee vingers omhoog, als een mens die voor de rechtbank een eed aflegt. De HEER zweert het.

Dat lezen we in Jesaja 54:9 en 10. Daar zegt de HEER tegen Sion, zijn verlaten, wanhopige vrouw, op wie Hij een ogenblik laaiend boos is geweest, maar waarover hij zich nu weer met eeuwigdurende liefde ontfermt:

*"Dit is voor mij als bij de vloed van Noach:
zoals ik heb gezworen dat het water van Noach
nooit meer de aarde zou overspoelen,*

*zo zweer ik dat mijn toorn jou niet meer treft
en dat ik je nooit meer bedreig.*

*Al zouden de bergen wijken
en de heuvels wankelen,
mijn liefde zal nooit meer van jou wijken
en mijn vredesverbond is onwankelbaar -
zegt de HEER, die zich over je ontfermt."*

Over de trouw van de HEER gesproken! In verbondenheid met zijn liefde en zijn genade.

4. Hij laat het zien

'Als ik de regenboog aanschouw, dan denk ik aan des Heeren trouw.'

Misschien kent u dit rijmende gezegde wel. Vooral de ouderen onder ons waarschijnlijk. Hij is zelfs nog iets langer dan ik wist. Dat kwam ik op internet tegen.

*'Als ik de regenboog aanschouw, dan denk ik aan des Heeren trouw, dat d' aarde,
schoon met schuld belaan nooit meer door water zal vergaan.'*

Beetje ouderwets kerkelijk Nederlands. Maar de bedoeling is wel duidelijk. Het zien van de regenboog wordt verbonden aan de trouw van de HEER. Zo werkt het bij christenen die de Bijbel kennen.

Ik vind het altijd een prachtig gezicht, zo'n heldere regenboog aan de lucht op gezette tijden. Hij verschijnt altijd op de grens van water en zon, van regen en droogte. Natuurkundig gezien weten wij hoe het zit met de regenboog. Het licht wordt uiteen gebroken in de waterdruppeltjes. Dat geeft dat mooie kleurenprisma. Dat zal er voor de zondvloed ook geweest zijn. Toen waren er ook donkere wolken, waartegen het licht van de zon mee botste.

God kiest de regenboog uit en maakt die tot zijn boog en geeft hem dan als teken bij zijn verbond aan Noach en al zijn nakomelingen en aan alle levende wezens bij hen. De HEER zegt:

"Ik geef jullie voor altijd een teken van mijn belofte. Ik zet mijn boog in de wolken. Dat is het teken van mijn belofte aan jullie en aan alles wat op aarde leeft. Steeds als ik veel wolken over de aarde stuur, zal er een regenboog tevoorschijn komen. Dan zal ik denken aan mijn belofte aan jullie en aan alles wat leeft. Nooit meer zal het water iedereen doden en alles verwoesten."(Gen. 9:13-15, BGT)

Let even goed op wat God zegt. Als de regenboog verschijnt, "dan zal ik denken aan mijn belofte aan jullie en aan alles wat leeft."

Dus niet eerst: wij denken aan de trouw van de HEER als we een regenboog zien. Maar God zelf denkt aan zijn belofte dat er geen zondvloed meer zal komen. God denkt zelf aan zijn trouw.

Besef dat God daar dus elk moment aan denkt. Want er is altijd wel ergens een grens tussen donkere wolken en het licht van de zon. Ook boven de oceanen, waar geen mens het ziet. God ziet het wel. Hij zet de regenboog aan de lucht. Wij kunnen

hem in elk geval niet laten verschijnen. Ja, een klein beetje, als je met water sproeit op een zonnige zomerdag. Dan zie je de kleuren van de regenboog.

Ook dit prachtige teken van de regenboog is voor God ernst. Hij herhaalt het een paar keer om het maar goed duidelijk te maken aan Noach en zijn nakomelingen, aan de mensen.

'Als ik de boog in de wolken zie verschijnen, zal ik denken aan het eeuwigdurende verbond tussen God en al wat op aarde leeft. Dit,' zei God tegen Noach, 'is het teken van het verbond dat ik met alle levende wezens op aarde gesloten heb.' (Gen. 9:16,17)

Het teken zegt: God laat zijn trouw zien aan ons en voor ons.

God de HEER is trouw aan zijn mensen en zijn aarde. Dat bedenkt Hij; dat zegt Hij en dat laat Hij zien. Kijk maar naar de regenboog als die verschijnt. Kijk maar naar het waterteken van de doop, dat je hebt gekregen. Kijk maar naar brood en wijn bij het avondmaal vanmiddag.

Nog één aspect van dit bijzondere verbond wil ik noemen. Het is geheel onvoorwaardelijk, alleen van Gods kant. Het is geheel zijn creatie. Er is eigenlijk geen rol, geen belofte of verplichting, bij van de kant van de mens. Zoals dat later wel het geval is, bijvoorbeeld bij Gods verbond met Abraham en zijn nageslacht. Dan vraagt God van de andere partij ook een belofte van trouw.

Hier kan dat niet. Want hoe zouden wij iets kunnen dien aan de afwisseling van dag en nacht of van de seizoenen? 'Dat kun jij niet,' zei God tegen Job.

Wat wij wel kunnen is Gods opdracht om goed voor zijn aarde te zorgen respecteren. En daarbij zijn zegen ontvangen. Wat een verantwoordelijkheid voor ons mensen. Laten we beseffen dat God de HEER trouw is aan zijn mensen en zijn aarde en dat dit ons geloof vraagt.

God trouw stimuleert een goede omgang met zijn schepping. Ik leg in dat verband een paar vragen in uw midden neer, om over na te denken. Hoe groen is onze gemeente? Hoe groen of energieneutraal is ons kerkgebouw of zijn onze huizen?

Wij weten: God de HEER is trouw aan zijn mensen en zijn aarde. Daar is best veel om over door te praten het komende seizoen.

Amen